

POSTANOWIENIE

Dnia 26 września 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Józef Frąckowiak (przewodniczący)

SSN Marian Kocon

SSN Krzysztof Pietrzykowski (sprawozdawca)

w sprawie wierzyciela Spółdzielni M. w likwidacji w K.
przy uczestnictwie I. S.
przy udziale M. K. Syndyka masy upadłości I. S.
o ogłoszenie upadłości konsumenckiej,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym
w Izbie Cywilnej w dniu 26 września 2019 r.,
zażalenia wierzyciela na postanowienie Sądu Okręgowego w O.
z dnia 26 marca 2019 r., sygn. akt VI Gz (...),

uchyla zaskarżone postanowienie.

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w O. w osobie sędziego P. S. postanowieniem z dnia 31 października 2018 r. umorzył postępowanie upadłościowe wobec dłużniczki I. S. na wniosek jej wierzyciela - Spółdzielni M. w likwidacji w K. Ustalił, że wyrokiem z dnia 4 kwietnia 2018 r. Sąd Okręgowy w O. uznał I. S. za winną popełnienia przestępstwa usiłowania osiągnięcia korzyści majątkowej znacznej wartości popełnionego wspólnie i w porozumieniu z innymi osobami w okresie do dnia 8 lutego 2016 r., za co ostatecznie została jej wymierzona przez Sąd Apelacyjny w (...) kara 1 roku bezwzględnego pozbawienia wolności. Sąd Rejonowy uznał, że postępowanie upadłościowe powinno ulec umorzeniu na wniosek wierzyciela.

Przyjął, że skoro w dniu składania wniosku o ogłoszenie upadłości dłużniczka wiedziała o toczącym się wobec niej postępowaniu karnym, o czym nie poinformowała Sądu oraz powoływała się na okoliczności, które były już wtedy objęte penalizacją, co uzasadnia oddalenie wniosku o ogłoszenie upadłości w rozumieniu art. 491¹⁰ ust. 3 ustawy z dnia 28 lutego 2003 r. - Prawo upadłościowe (jedn. tekst: Dz.U. z 2017 r., poz. 2344 ze zm.; dalej: „pr.up.”).

I. S. wniosła apelację od wyroku Sądu Rejonowego.

Sąd Okręgowy w O. postanowieniem z dnia 26 marca 2019 r. uchylił postanowienie Sądu Rejonowego, zniósł czynności dokonane na rozprawie w dniu 26 października 2018 r. i sprawę przekazał Sądowi Rejonowemu do ponownego rozpoznania. Stwierdził bowiem nieważność postępowania, uznając, że skład Sądu w osobie sędziego P. S. był sprzeczny z art. 130 ust. 3 pr.up., zgodnie z którym w skład sądu upadłościowego nie może wchodzić sędzia komisarz ani jego zastępca. Postanowieniem z dnia 26 stycznia 2018 r. ogłaszającym upadłość dłużniczki I. S. wyznaczono sędzią komisarzem sędziego M. K. Wbrew art. 51 ust. 1 pkt 6 pr.up., Sąd w postanowieniu o ogłoszeniu upadłości nie wyznaczył zastępcy sędziego komisarza, jednak sędzia P. S. wykonał czynności zastępcy, np. zarządzając obwieszczenie o wyłożeniu listy wierzytelności. Zaniechanie formalnego wyznaczenia sędziego P. S. jako zastępcy sędziego komisarza nie może oznaczać, że nim nie był i nie obejmuje go art. 130 ust. 3 ustawy, skoro niewątpliwie sędzia wykonał niektóre z czynności sędziego komisarza, zatem był faktycznym zastępcą.

Wierzyciel wniósł zażalenie na postanowienie Sądu Okręgowego, zarzucając błąd w ustaleniach faktycznych (dwukrotnie) oraz naruszenie art. 379 pkt 4 k.p.c. w związku z art. 150 ust. 3 pr.up., art. 491⁵ pkt 5 pr.up., art. 378 § 1 w związku z art. 397 zd. 1 k.p.c. w związku z art. 229 pr.up. oraz art. 161 ust. 1 pr.up. i art. 86 k.p.c. w związku z art. 229 pr.up.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

W orzecznictwie Sądu Najwyższego podkreśla się, że w postępowaniu toczącym się w wyniku zażalenia złożonego na podstawie art. 394¹ § 1¹ k.p.c. na orzeczenie kasatoryjne Sądu drugiej instancji, Sąd Najwyższy bada tylko, czy wystąpiły wskazane przez Sąd drugiej instancji przesłanki uchylenia zaskarżonego

wyroku, którymi są: nieważność postępowania przed sądem pierwszej instancji, nierozpoznanie przez ten sąd istoty sprawy oraz sytuacja, gdy wydanie wyroku przez sąd drugiej instancji wymagałoby przeprowadzenia postępowania dowodowego w całości. Przedmiotem oceny Sądu Najwyższego w postępowaniu wywołanym wniesieniem zażalenia na podstawie art. 394¹ § 1¹ k.p.c. nie mogą być inne kwestie, w szczególności dotyczące oceny zasadności roszczenia ani merytorycznego badania stanowiska prawnego sądu drugiej instancji, jak również badania prawidłowości zastosowania przepisów prawa procesowego, które nie odnoszą się ściśle do wskazanych przez sąd drugiej instancji podstaw uchylenia wyroku sądu pierwszej instancji. Omawiane zażalenie nie jest bowiem środkiem prawnym służącym kontroli materialnoprawnej podstawy wyroku ani prawidłowości zastosowania przez sąd drugiej instancji przepisów prawa procesowego niezwiązanych z podstawami kasatoryjnymi, lecz zażalenie to jest skierowane przeciwko uchyleniu wyroku i przekazaniu sprawy do ponownego rozpoznania, a więc ocenie może być poddany jedynie ewentualny błąd sądu odwoławczego przy kwalifikowaniu określonej sytuacji procesowej, jako odpowiadającej powołanej podstawie kasatoryjnej (zob. m.in. postanowienia z dnia 12 grudnia 2013 r., V CZ 75/13, niepubl., z dnia 7 listopada 2012 r., IV CZ 147/12, OSNC 2013 r., nr 3, poz. 41, z dnia 16 maja 2013 r., IV CZ 31/13, niepubl. i z dnia 21 czerwca 2013 r., I CZ 48/13, niepubl.).

W niniejszej sprawie Sąd Okręgowy nietrafnie przyjął nieważność postępowania na podstawie art. 379 pkt 4 k.p.c. w związku z art. 150 ust. 3 pr.up. W zażaleniu na postanowienie tego Sądu zasadnie wskazano, że okoliczność, iż sędzieja P. S. wykonywał w postępowaniu upadłościowym czynności techniczne w postaci zarządzenia o obwieszczeniu o wyłożeniu listy wierzytelności, nie może być z tego powodu uznany za pełniącego funkcję zastępcy sędziego – komisarza, jeżeli nie został formalnie wyznaczony na to stanowisko.

Z przedstawionych powodów orzeczono, jak w sentencji (art. 398¹⁵ § 1 w związku z art. 394¹ § 1 i § 3 k.p.c.).

